

SENIORALNY POZNAŃ

MIESIĘCZNIK
DLA SENIOREK
I SENIORÓW
CZERWIEC 2021

www.poznan.pl
ISSN 2658-1272

TYTKA
SENIORA

wewnątrz numeru

www.centrumis.pl

nr 6(18) 2021

Serwis miejski
m.poznan.pl

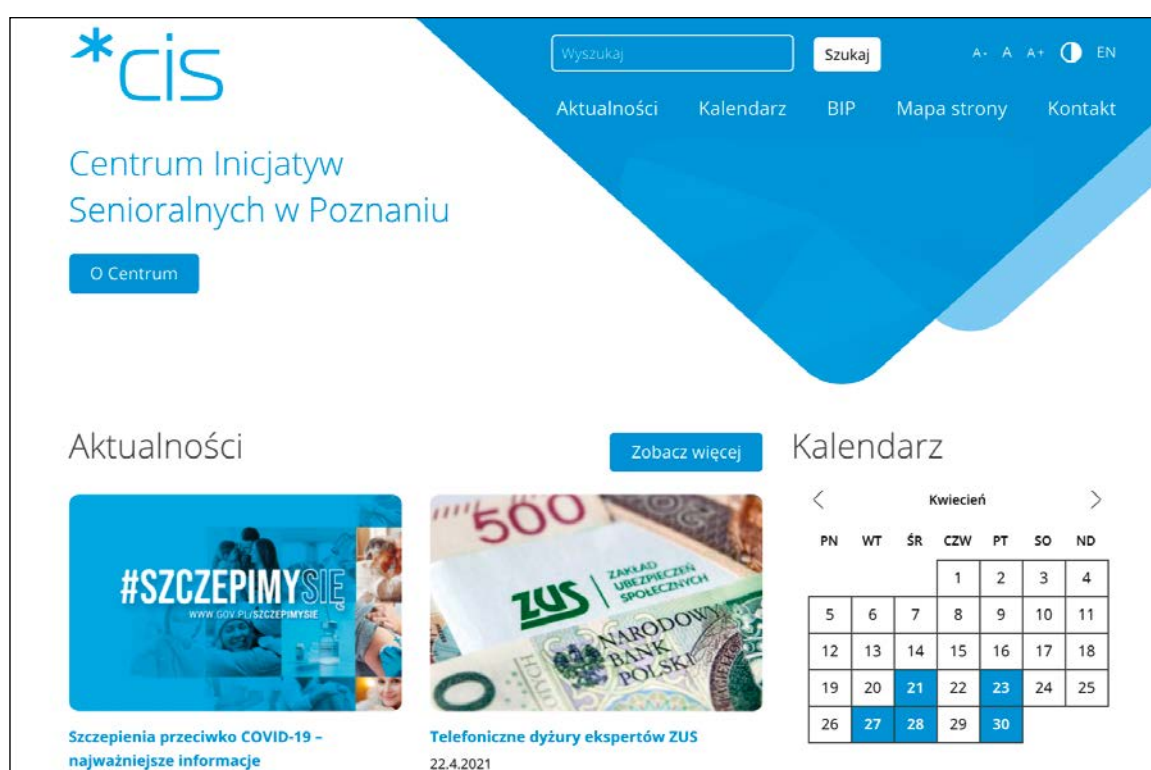
Nowa strona internetowa Centrum Inicjatyw Senioralnych

Centrum Inicjatyw Senioralnych zachęca do korzystania ze swojej strony internetowej w nowej odsłonie. Odświeżona strona centrumis.pl jest teraz prosta w obsłudze i bardzo czytelna, dzięki czemu poznańscy seniorzy i seniorki mogą w łatwy sposób odnaleźć się w dedykowanej im ofercie.

Na stronie dostępne są aktualności oraz stała oferta podzielona w ramach zakładki tematycznych w formie dużych „kafli” (to m.in. Edukacja, Nowe technologie, Sport i turystyka, Kultura, Kluby seniora, Zdrowie, Wsparcie i opieka, Bezpieczeństwo, Wolontariat). W sekcji „Aktualności” każdego dnia pojawiają się najświeższe informacje, które wyszukiwać można również w zakładkach tematycznych (jeśli np. seniorkę lub seniora interesują aktualności z zakresu kultury, znajdzie je również w zakładce „Kultura”). Kalendarz przypomina o zbliżających się wydarzeniach, organizowanych przez Centrum, ale też takich, które Centrum poleca w imieniu innych instytucji i organizacji. W zakładce „Pakiet Poznań Viva Senior” dostępne są aktualne informacje na temat działających w mieście bezpłatnych usług dedykowanych osobom starszym (m.in. Poznańska Złota Karta, Złota Rączka dla Seniora, Taksówka dla Seniora, Miejska Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego, Mobilna Pielęgnacja Paznokci). Na stronie odnaleźć można również aktualne i archiwalne wydania miesięcznika „Senioralny Poznań”. Jest tu też specjalna mapa z punktami dystrybucji

gazety, dzięki której można w prosty sposób wybrać dogodnie dla siebie miejsce jej odbioru.

O odświeżeniu strony internetowej Centrum myślało już od dłuższego czasu. – Oferta w mieście dla osób starszych stale się powiększa, przyspiesza też rozwój nowych technologii. Chcieliśmy, aby nasza strona była aktualna w tym kontekście, ale przede wszystkim, żeby odpowiadała na potrzeby seniorów. Prace nad opracowaniem koncepcji nowej strony poprzedziłyśmy rozmowami z naszymi zaprzyjaźnionymi wolontariuszami. Chcieliśmy wiedzieć, co jest dla nich najważniejsze, kiedy korzystają z naszej strony, na co zwracają uwagę, czego im brakuje. Zależało nam również na tym, aby strona spełniała wszystkie wymogi związane z szeroko pojętą dostępnością, mogą z niej w tej chwili swobodnie korzystać również osoby z dysfunkcjami wzroku – tłumaczy Wojciech Bauer, dyrektor Centrum Inicjatyw Senioralnych w Poznaniu. Strona przypomina też o projektach Centrum Inicjatyw Senioralnych, zainicjowanych z myślą o osobach starszych – tych zrealizowanych na przestrzeni lat i trwających obecnie. Poprzez nową stronę CIS można również zapisać się do newslettera, dzięki

czemu w każdy piątek na podany przy rejestracji adres mailowy dostarczony zostaje pakiet najświeższych i najważniejszych informacji w danym tygodniu. Pracownicy CIS mają nadzieję, że nowa strona spełni oczekiwania poznańskich seniorów i seniorek, są otwarci na spostrzeżenia i sugestie. Ze strony korzystają pracownicy Cen-

trum, ale przede wszystkim ma ona służyć osobom starszym. Strona nadal dostępna jest pod adresem: www.centrumis.pl. W razie wątpliwości czy problemów z poruszaniem się po nowej stronie można skorzystać z Telefonu Porad Cyfrowych działającego przy CIS od poniedziałku do środy w g. 10-14. Pod nu-

merem tel. 603 489 205 w tych dniach czekają pracownicy CIS, które chętnie odpowiedzą, jak dotrzeć do nowej strony i z niej korzystać. A z samym Centrum można kontaktować się od poniedziałku do piątku pod numerem tel. 61 847 21 11 oraz adresem e-mail: centrum@centrumis.pl.
Aleksandra Gracjasz

POZnań* KONTAKT
linia miasta

61 646 33 44

POZnań* KONTAKT
linia miasta

61 646 33 44

10 porad spisowych

Trwa Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021. Badanie jest obowiązkowe dla wszystkich mieszkańców Polski, w tym seniorów, dla których Główny Urząd Statystyczny przygotował listę wskazówek dotyczących bezpiecznego i skutecznego spisania się.

Na stronie spis.gov.pl opublikowano 10 porad dla seniorów, o których warto pamiętać, biorąc udział w Narodowym Spisie Powszechnym. Oto one:

1. Jeśli nie możesz spisać się samodzielnie przez internet, zadzwoń na infolinię spisową pod numer 22 279 99 99 i wybierz bezpieczny spis przez telefon.
2. Chcąc skorzystać ze stanowiska do samospisu w gminie, pamiętaj o pandemii i aktualnych obostrzeniach. Zadzwoń i sprawdź, na jakich zasadach działa punkt spisowy.
3. Podczas wypełniania formularza na stronie spis.gov.pl uważnie i bez pośpiechu czytaj pytania i odpowiedzi.
4. Sprawdź zaznaczone odpowiedzi i wpisane informacje, zanim przejdziesz na kolejną stronę formularza.
5. Zastanów się, czy na pewno spisałeś współmieszkańców – zwłaszcza dzieci i osoby przebywające za granicą, ale nadal zameldowane pod Twoim adresem.
6. Osoby pełnoletnie, których nie spisałeś, będą mogły zrobić to same. Poinformuj je o tym.
7. Jeśli zostałeś spisany przez współmieszkańca (małżonka), nie musisz logować się do aplikacji spisowej – Twoje dane są już w systemie.
8. Pamiętaj! Jeśli na końcu spisu potwierdzisz poprawność przekazanych danych, po zamknięciu aplikacji nie masz możliwości ich poprawienia.
9. Jeśli wśród Twoich bliskich, sąsiadów, znajomych są osoby starsze, które nie posiadają komputera, pomóż im bezpiecznie zrealizować obowiązek spisowy.

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021

Wejdź na spis.gov.pl i spisz się!
Spis trwa od 1 kwietnia 2021 r.

Spis Powszechny to:

- Obowiązkowe badanie realizowane raz na 10 lat przez Główny Urząd Statystyczny
- Ustawowa gwarancja ochrony Twoich danych
- Nowoczesna i bezpieczna formuła spisu on-line

Pamiętaj, że udział w spisie to Twój obowiązek wynikający z ustawy o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r.

Liczymy się DLA POLSKI!

GUS | NSP 2021

10. Jeśli spisałeś się przez internet (w domu lub punkcie spisowym) albo poprzez infolinię spisową, zrealizowałeś tym samym swój obowiązek udziału w spisie i nikt nie ma prawa do Ciebie dzwonić w tej sprawie.

Przez internet i telefon, ale nie osobiście

W tym roku podstawową formą udziału w badaniu jest samospis internetowy. Można go dokonać łatwo i bezpiecznie, bez wychodzenia z domu. Na stronie spis.gov.pl dostępna jest aplikacja zawierająca formularz spisowy, która przeprowadzi respondenta przez całą procedurę. Osobom, które np. ze względu na zaawansowany wiek, stan zdrowia czy niepełnosprawność nie mogą wypełnić go we własnym zakresie, pomóc może członek rodziny. Dla osób, które nie posiadają w domu komputera lub internet-

tu, Miasto Poznań przygotowało dwa punkty, gdzie można dokonać samospisu i uzyskać wsparcie w wypełnieniu internetowego formularza. Pierwszy znajduje się w budynku Urzędu Miasta przy ul. Kolegiackim 17, drugi w Poznańskim Centrum Świadczeń przy ul. Małachowskiego 10. Punkty działają w reżimie sanitarnym. Obowiązuje rezerwacja miejsc pod numerem 61 646 33 44 (Poznań Kontakt). Inną możliwością udziału w badaniu jest spis za pośrednictwem infolinii: 22 279 99 99, czynnej od poniedziałku do piątku w g. 8–18. Z tej opcji mogą skorzystać osoby, które z uzasadnionych powodów nie mogą spisać się online. Kontakt tą drogą może zainicjować także rachmistrz. Telefonu mogą spodziewać się respondenci, którzy do tej pory nie spisali się przez internet lub nie zakończyli ankiety. Jeśli do

tego dojdzie, nie możemy odmówić udzielenia odpowiedzi na pytania. Rachmistrzowie telefoniczni będą dzwonić z numeru: 22 828 88 88 lub 22 279 99 99. Z uwagi na pandemię koronawirusa rachmistrzowie nie będą realizować wywiadów bezpośrednich (i odwiedzać respondentów w domach) aż do odwołania. Osoby, które pukają do drzwi i podają się za rachmistrzów, są oszustami. Takie przypadki należy zgłaszać na policję i upewnić się, że nasi bliscy seniorzy mają tego świadomość. Dane zbierane na potrzeby spisu są bezpieczne i nikomu nie zostaną przekazane. Osoby wykonujące prace spisowe są zobowiązane do przestrzegania tajemnicy statystycznej. Za jej niedotrzymanie grożą sankcje, w tym kara pozbawienia wolności. Jeżeli ktokolwiek zidentyfikuje zdarzenie podszycia się pod jego tożsamość powinien niezwłocznie

powiadomić o tym fakcie GUS – kontaktując się z infolinią spisową pod numerem 22 279 99 99 (infolinia działa od poniedziałku do piątku od 8 do 18 i jest obsługiwana przez pracowników statystyki publicznej) lub poprzez formularz na stronie stat.gov.pl – zaznaczając w temacie „bezpieczeństwo, w tym zgłoszenie naruszenia bezpieczeństwa”. Spis potrwa do 30 września. Za organizację badania odpowiada GUS, który pyta mieszkańców Polski o to, ile nas jest, kim jesteśmy, jak żyjemy oraz o inne istotne informacje związane z funkcjonowaniem społeczeństwa czy stanem mieszkań i budynków. Dane te są później wykorzystywane do opracowań, zestawień czy analiz statystycznych. Dzięki nim podejmowane są ważne decyzje gospodarcze i społeczne, także na poziomie lokalnym.

oprac. Urząd Miasta Poznania

Zielony Poznań

Ruszyła 28. edycja konkursu „Zielony Poznań”, skierowanego do mieszkańców ukwiecających swoje przydomowe ogrody, działki i balkony, ale też firm i instytucji, które zielonymi aranżacjami upiększają miasto. Zgłoszenia przyjmowane są do 20 czerwca.

Rywalizacja składa się z dwóch etapów: osiedlowego i miejskiego. W pierwszym z nich zgłoszone obiekty oceniają (do 20 lipca) przedstawiciele rad osiedli, Okręgowego Zarządu Polskiego Związku Działkowców lub Zarządu Rodzinnych Ogrodów Działkowych oraz stowarzyszeń działających na rzecz działkowców. Najwyżej ocenione przechodzą do etapu drugiego –

miejskiego. Tam Miejska Komisja Konkursowa złożona z przedstawicieli Ogrodu Botanicznego, Katedry Terenów Zieleni i Architektury Krajobrazu oraz Katedry Roślin Ozdobnych, Dendrologii i Sadownictwa Uniwersytetu Przyrodniczego, Okręgowego Zarządu Polskiego Związku Działkowców, Towarzystwa Miłośników Miasta Poznania i Urzędu Miasta wybierze (do 30

sierpnia) najciekawsze i najwyższej punktowane obiekty zgłoszone w sześciu kategoriach konkursu:

- zieleńce, kwietniki osiedlowe, zakładowe, szkolne,
- balkony, tarasy, loggie i okna,
- ogrody przydomowe,
- działki na terenach Rodzinnych Ogrodów Działkowych lub stowarzyszeń działających na rzecz działkowców,

FOT. MIASTO POZNAŃ

Jedna z realizacji, która wzięła udział w poprzedniej edycji konkursu

– pasy zieleni,
– zielone dachy, jako ogrody na dachach konstruowane głównie w celach rekreacyjno-estetycznych. Zgłoszenia przyjmowane są w biurze konkursu – Wydział Działalności Gospodarczej i Rolnictwa (ul. 28 Czerwca 1956 r. nr 404, 61-441 Poznań). Wypełnione karty zgłoszeń można wrzucić do skrzynki podawczej w holu budynku lub prze-

śłać pocztą. Można je również składać w swojej radzie osiedla bądź, w przypadku rodzinnych ogrodów działkowych, w wybranym ROD, po uprzednim kontakcie z biurem konkursu pod numerem tel. 61 878 50 49. Regulamin oraz karty zgłoszeń można pobrać na stronie: pozn.pl/zielonypoznan oraz w holu budynku przy ul. 28 Czerwca 1956 r. nr 404. **mat.**

Dla seniorów po koronawirusie

Punkt Opieki post-COVID 60+ mieści się w Hospicjum Palium na os. Rusa 55

W budynku Hospicjum Palium na os. Rusa 55 rozpoczął działalność Punkt Opieki post-COVID 60+. Seniorzy mogą tam skorzystać z bezpłatnych konsultacji ze specjalistami. Celem Punktu jest objęcie mieszkańców kompleksową opieką interdyscyplinarnego zespołu geriatrycznego, w celu maksymalizacji sprawności funkcjonalnej po przechorowaniu COVID-19 i zapobiegania szeroko pojętym powikłaniom, potencjalnie skutkującym spadkiem sprawności i samodzielności mieszkańców. U wszystkich mieszkańców zgłaszających się do PO COVID-19 wykonana zostanie kompleksowa ocena geriatryczna, a następnie, w zależności od potrzeb, ocena do-

stępna w następujących wariantach: konsultacja dietetyczna, konsultacja fizjoterapeutyczna, konsultacja neuropsychologiczna, konsultacja z zakresu terapii zajęciowej. Rejestracja odbywa się przez biuro Poznań KONTAKT, tel. 61 646 33 44. Rejestrować mogą się mieszkańcy Poznania od 60. roku życia, którzy przechorowali COVID-19 (wymagane będzie posiadanie potwierdzenia dodatniego testu PCR albo dodatni wynik przeciwciał przeciwko SARS COV-2 w klasie IGG uzyskany przed datą pierwszego szczepienia) i u których występują objawy/dolegliwości/pogorszenie funkcjonowania w okresie min. 12 tygodni od rozpoznania.

Osoba zgłaszająca się podaje swoje imię i pierwszą literę nazwiska. W czasie rejestracji pracownik Biura Kontakt przekazuje niezbędne informacje potrzebne przed pierwszą wizytą. Konsultacja obejmuje wstępną konsultację pielęgniarstwa, której celem jest zdefiniowanie potrzeb mieszkańca. Wynik tej konsultacji wyznaczy kolejność i rodzaj następnych konsultacji potrzebnych mieszkańcowi. Więcej informacji na stronie: geriatria2019.wixsite.com/website-1. Realizatorem projektu jest Polskie Towarzystwo Gerontologiczne, z którym Miasto podpisało umowę na prowadzenie Punktu Opieki post-Covid 60+. **mat.**

Poznański Czerwiec – 65. rocznica

Wystawa plenerowa *Poznański Czerwiec 1956. Oblicza buntu i jego pamięć* będzie jednym z elementów obchodów tegorocznej, 65. rocznicy Czerwca '56.

Wystawa została przygotowana przez Muzeum Powstania Poznańskiego – Czerwiec 1956 we współpracy z poznańskim oddziałem Instytutu Pamięci Narodowej. Jej treść skupia się na procesie przywracania pamięci Czerwca '56 i jego upamiętnieniu. Wydarzenia sprzed 65 lat ukazane zostały przez pryzmat życia społecznego w latach 50. XX wieku i trudnych warunków codziennej egzystencji, które doprowadziły do wybuchu robotniczego strajku w Poznaniu, którego kulminacja nastąpiła 28 czerwca 1956 roku. Otwarcie wystawy odbędzie się 27 czerwca o g. 18 na parkingu przed Centrum Kultury Zamek. W tym miejscu wystawa będzie dostępna do 30 czerwca. Od 30 czerwca do 10 lipca będzie pokazywana na Starym Rynku. Odwiedzi także kilka miast w Wielkopolsce, a w lipcu zostanie zaprezentowana w Warszawie. Muzeum Powstania Poznańskiego – Czerwiec 1956 zachęca także do wzięcia udziału w X edycji akcji „Światelko dla Czerwca '56”. To ini-

FOT. MATERIAŁY ORGANIZATORÓW

Wizualizacja wystawy *Poznański Czerwiec 1956. Oblicza buntu i jego pamięć*

cjatywa, której celem jest uczczenie ofiar oraz osób, które przez lata propagowały pamięć o tym wydarzeniu. Jak co roku tuż przed kolejną rocznicą na grobach bohaterów zapłoną znicze. Inauguracja tegorocznej akcji „Światelko dla Czerwca '56” odbędzie się 14 czerwca o g. 11 na cmentarzu junikowskim w Poznaniu, przy grobie Kazimierza Wierzyńskiego. Tego samego dnia odbędzie się także III Test Wiedzy o Poznańskim Czerwcu – coroczny konkurs dla uczniów szkół średnich, w którym mogą wykazać się wiedzą na temat wydarzeń Poznańskiego Czerwca 1956 roku. Ze względów pandemicznych tegoroczna edycja testu odbędzie się w formie online. **szym**

Szalone pomysły Deszcza

Robię wszystko, żeby cały świat się dowiedział o pomniku Smolenia w Poznaniu – mówi Krzysztof Deszczyński. Aktor, scenarzysta, reżyser, pisarz, fotografik, podróżnik. Autor szalonych – z pozoru – pomysłów, które wprowadza w życie.

Krzysztofie, jesteś człowiekiem wielu talentów i zafascynującym się profesji. Jak byś sam siebie zawodowo określił jednym, może dwoma słowami?

Niedawno ktoś powiedział o mnie „szara eminencja”. Niech tak zostanie... (śmiech).

Masz od paru miesięcy siedemdziesiątkę na karku. Czujesz ciężar tych lat?

Chyba jeszcze nie. Do tego stopnia, że zapominam, że miasto Poznań osobom po siedemdziesiątce funduje darmowy przejazd tramwajem i autobusem. Jeszcze mam nawyk, że gdy jadę, to płacę, a już nie muszę (śmiech).

Po tylu dokonaniach artystycznych i organizacyjnych, które opisujesz w książce *Kolory Deszcza*. KUGLARZE, po podróżach po całym świecie, bardzo mnie interesuje, jak patrzysz na życie. Co jest ważne?

Na pewno rodzina. Jak ze Starszych Panów: „Lecz kiedy jej nima, samotnyś jak pies...”. Najbliższa rodzina to jest to, na czym człowiek powinien opierać swoją siłę. Ja jestem uzależniony od Azji i tam nie ma ZUS-u, rodzina jest tym ZUS-em. Dlatego dzieciątek jest tam ośmioro, dziecięcioro... Jedni dbają o drugich. Pałeczka pomocy przechodzi z pokolenia na pokolenie. U nas minister Czarnek walczy o rodzinę katolicką, a ja bym chciał, żeby to było bardziej konfucjańskie. To znaczy, że pomagamy sobie nie z racji religii, tylko dlatego, że jesteśmy ludźmi. A poza tym ważne jest, żebyśmy ufali sobie nawzajem i żebyśmy mieli radość z obcowania ze sobą. Bo o to jest dzisiaj bardzo trudno.

Który okres zawodowy z ponad 52 lat aktywności cenisz najwyżej i dlaczego?

W tej robocie jeszcze dużo przede mną i może się zdarzyć jakieś pozytywne szaleństwo, ale z perspektywy czasu uważam, że miałem niebywałe szczęście pracować w Teatrze Lalki i Aktora „Marcinek” za czasów Leokadii Serafinowicz i Wojciecha Wieczorkiewicza.

Dzięki tym ludziom tyle rzeczy się dowiedziałem! Bo jak tworzysz, a szczególnie gdy tworzysz dla dziecka, to „podajesz” temu dziecku kolor. Jeżeli „podasz” mu kolor interesujący i ciekawy, wart zapamiętania, to wpłynie na jego kształtowanie estetyczne. Jeżeli powiesz mu słowo i to słowo jest mądre, to rozbudzasz w nim zainteresowanie czytaniem i rozmową. Jeżeli pokażesz mu ruch, to znowu kształtujesz estetyczne poszukiwania. Pokazujesz, czym jest gest, jak się go wyprowadza. Czwarty element to dźwięk. Dobry dźwięk – czysty i niezafalszowany. To są cztery podstawowe elementy, które kształtują dziecko na wrażliwego i myślącego człowieka, na przyszłego inteligenta. Bo bez inteligentów będziemy tacy jak pewna pani posłanka w Sejmie, która mówiła do lekarzy, żeby wyjeżdżali, jeśli im się tutaj nie podoba.

Wspomniałeś wcześniej, że jesteś uzależniony od Azji. Pięć razy byłeś w Birmie, w kraju, w którym teraz junta wojskowa dramatycznie dławi demokrację. Wydałeś album *Kolory Deszcza*. BIRMA z niezwykłymi, złotymi fotografiami. Wielokrotnie mówiłeś też, że zakochałeś się w tym kraju od pierwszej minuty. Dlaczego?

Bo trochę przypominała mi się Polska z lat 50. ubiegłego wieku i moje dzieciństwo. Birma jest taka jak Polska powiatowa z tamtych czasów: biedna, ale schludna. Ludzie przemili i uśmiechnięci. Czuję się tam wyjątkowo bezpiecznie. Poza tym jest tam takie światło! A ja jestem światłoczuły. Wstawałem o świcie i szukałem zdarzeń związanych... z fizyką. Bo krople wody plus słońce, plus mgła, plus kurz malowały niezwykle obrazy. Inni muszą się namęczyć w Photoshopie, a ja to miałem w naturze. Ludzie patrzą na moje zdjęcia z Birmy i mówią: „Ale się narobiłeś przy obróbce”... No właśnie nie! Tam światło jest miękkie i fascynujące.

Śledzisz sprawy Birmy, trzymasz kciuki za Birmę?

Krzysztof Deszczyński

Nasłuchuję cały czas. W zeszłym roku, kiedy ostatni raz byłem w Birmie, miałem przyjemność wręczyć moją książkę pani premier Aung San Suu Kyi. Także prezydentowi. I nagle po roku dowiaduję się, że oni są aresztowani przez generałów, którzy ich ochraniają! W kraju miałem wiele spotkań w bibliotekach i ośrodkach kultury z opowieściami o Birmie. Ludzie słuchali z zainteresowaniem. Pokazywałem podobne elementy historii Polski i Birmy po II wojnie światowej. Ot, choćby to, że nasz Wałęsa dostał Nagrodę Nobla, której sam nie mógł odebrać, tam Pokojową Nagrodę Nobla dostała liderka demokratycznej opozycji Aung San Suu Kyi, która tej nagrody także nie mogła odebrać. A poza tym zostawiłem w Birmie paru ludzi, których znam od wielu, wielu lat.

Przejdźmy teraz do spraw poznańskich. Sporo lat współpracowałeś z Bohdanem Smoleniem, którego pomnik – powstały z Twojej inicjatywy – ma być wkrótce odsłonięty. Na czym polegała magia tego drobnego człowieka z sumiastym wąsem i bardzo charakterystycznym głosem?

W okresie poznańskiego Teya grał z partnerem, który odbierany był jako duży i wypasiony przedstawiciel władzy, człowiek Moskwy, a mały Smoleń był tym Polakiem,

który się odszczekiwał. A nie wszystkich było na to stać, bo się bali, a on nie!

W książce *KUGLARZE* piszesz, że „Smoleń był odbierany jako swój człowiek przez ludzi najzupełniej przeciętnych i niezamożnych, którym rzeczywistość często dawała kopniaka w tyłek”.

No tak, a poza tym mam jeszcze w oczach te kobiety w pierwszych rzędach siedzące i wpatrzone w niego jak w obraz. A obok siedzieli ich zwykli mężowie... One każdym gestem pokazywały, że Smoleń to jest gość! Do tego taki odważny! To, co zrobił w Opolu w 1984 roku z monologiem *Aaa tam... cicho być...*

Słynna Szeptanka?

Tak, to już było poza Teyem. To fantastycznie mu wyszło, przy współpracy z Krzysztofem Jaślarem. Bohdan na własny rachunek walał taki monolog, który został przy nim, i nikt mu już tego nie zabierze. Zenon Laskowik czegoś takiego nie ma, chociaż mówimy tutaj o dwóch mistrzach świata.

Jak to się stało, że w Poznaniu będzie pomnik Smolenia?

U mnie to wyszło najnormalniej w świecie jako domknięcie wspólnego etapu życia. Ale jest też szersza sprawa. Artystycznym Poznaniem zajmuję się od wielu lat. I jestem przekonany, że Poznań jest ciągle skostniały. Mógłby bardziej wspie-

rać swoich artystów. Cieszyć się nimi. Chciałbym, żeby Poznań bardziej doceniał takich ludzi jak Bohdan Smoleń.

Gdzie będzie pomnik?

Skwer na skrzyżowaniu ulic Rybaki i Strzałowa. To miejsce ma duży potencjał.

Jak będzie wyglądał?

To efekt konkursu z Uniwersytetem Artystycznym pod tytułem „Aaa tam... cicho być”. Wygrał Piotr Socha, który wybrał koncepcję, w której Smoleń siedzi na krześle przy niedużym stoliku, a obok jest drugie krzesło. To zaproszenie do spotkania i do rozmowy. Będzie też strona internetowa pomnika.

Kiedy odsłonięcie i co się będzie działo?

Odsłonięcie 11 czerwca, wieczorową porą, i będzie szalone. Postawimy scenę, na której zagramy program *Poznań Comedy Show*, z udziałem poznańskich kabareciarzy. Będą specjaliści goście. W finale z dwóch stron ulicy Rybaki pojawią się kibice Lecha z racami. Wystąpi Teatr Ognia z Sandomierza „Bohema”, który przedstawi program na bazie piosenki Smolenia *A-ja-ja-jaj-niech żyje wolność*. W efekcie pomnik spłonie! Będzie owinięty specjalną materią i Bohdan z tego ognia powstanie. Potem strzeli „bomba sylwestrowa” w górę i artyści zaśpiewają piosenkę, która jest mottem tego zdarzenia: „Znam ludzi z kamienia, co będą wiecznie trwać, znam ludzi z papieru, co rzucają się na wiatr”. Tekst napisany przez Jacka Cygana na okoliczność śmierci Agnieszki Osieckiej.

A gdyby pandemia ponownie coś pokrzyżowała?

Mam nadzieję, że już nie. Robię wszystko, żeby zaiskrzyło. Żeby cały świat się dowiedział o pomniku Smolenia w Poznaniu. Będzie transmisja w sieci. Choć nie zdawałem sobie sprawy, że postawienie pomnika to taki trud i że trzeba będzie pokonać tyle przeszkód.

Dziękuję i trzymam kciuki za nowe miejsce spotkań w Poznaniu.

rozmawiał: Wojciech Biedak

TYTKA SENIORA

Czerwiec 2021 r.

UWAGA! Informacje na temat inicjatyw, usług i wydarzeń zawarte w Tytce Seniora mogą okazać się nieaktualne w związku ze zmieniającą się sytuacją epidemiczną. Polecamy zaglądanie na strony i profile facebookowe instytucji i organizacji lub bezpośredni kontakt z organizatorami. Zachęcamy też do śledzenia powiadomień dotyczących epidemii i stosowania się do rekomendacji odpowiednich służb sanitarnych. Informacje na ten temat znaleźć można m.in. na stronie Ministerstwa Zdrowia (gov.pl/web/zdrowie), Głównego Inspektora Sanitarnego (gis.gov.pl) oraz Narodowego Funduszu Zdrowia (nfz.gov.pl). Informacje na temat narodowego programu szczepień można uzyskać, dzwoniąc na infolinię 989, dostępne są również na stronie: gov.pl/web/szczepimysie.

Senioralne pogaduszki

Pandemia to bardzo wymagający czas dla wszystkich, a zwłaszcza dla seniorów. W tym niełatwym okresie ważna okazać się może zwykła rozmowa z drugą osobą. Dlatego miasto Poznań uruchomiło nowy projekt: „Senioralne pogaduszki”.

To akcja, której celem jest wsparcie poznańskich senierek i seniorów mających potrzebę rozmowy z inną osobą w podobnym wieku. W każdą środę w g. 17–19 pod numerem tel. 505 394 045 dostępne są seniorki, które chętnie wysłuchają innych starszych poznańców. Telefon obsługują wolontariuszki Centrum Inicjatyw Senioralnych. Projekt „Senioralne pogaduszki” ma przeciwdziałać samotności wśród osób starszych podczas pandemii. Mogą z niego skorzystać wszyscy seniorzy, którym doskwiera poczucie izolacji i którzy chcieliby porozmawiać z życzliwą osobą w podobnym wieku, otwartą na drugiego człowieka, pełną empatii i zrozumienia.

– To pierwszy taki telefon wsparcia dla poznańskich senierek i seniorów, który obsługują również osoby starsze. Mamy nadzieję, że to zachęci i ośmieli do korzystania z tego typu pomocy – tłumaczy Jacek Jaśkowiak, prezydent Poznania. W sytuacji gdy okaże się, że senior będzie potrzebował innego rodzaju

wsparcia, wolontariusz skontaktuje go bezpośrednio z pracownikami Centrum Inicjatyw Senioralnych, którzy udzielą mu pomocy. Projekt ma charakter pilotażowy, jego pomysłodawcą jest prezydent Poznania, a realizatorami seniorki-wolontariuszki działające przy Centrum Inicjatyw Senioralnych.

Konsultacje informatyczne

Powracają stacjonarne konsultacje komputerowe w ramach projektu Fifna. Spotkania odbywają się w środy i piątki w g. 9–13 w siedzibie projektu przy ul. Sienkiewicza 20a. Na spotkania obowiązują zapisy pod numerem tel. 533 488 550 (codziennie w g. 10–14). Konsultacje w formule jeden na jeden trwają 50 minut (10 minut trwa wietrzenie pomieszczenia przed kolejnym spotkaniem). Spotka-

nia odbywają się w całkowitym reżimie sanitarnym. Obowiązuje dystans społeczny, należy zaopatrzyć się w maseczkę ochronną, organizatorzy zapewniają płyn do dezynfekcji. Cały czas można jeszcze skorzystać z konsultacji telefonicznych dotyczących nowych technologii we wtorki i czwartki w ramach projektu – odbywają się one w g. 10–14 (również pod numerem tel. 533 488 550).

Centrum Inicjatyw Senioralnych

Centrum Inicjatyw Senioralnych planuje swoje otwarcie w czerwcu, jeśli pozwoli na to sytuacja epidemiczna. W trosce o bezpieczeństwo senierek i seniorów wizyty w siedzibie CIS będą odbywać się na ograniczonych zasadach i w reżimie sanitarnym. O ponownym otwarciu będziemy informować na bieżąco. Do otwarcia pozostajemy do dyspozycji pod numerami telefonów: 61 847 21 11, 61 842 35 09 (pon.–pt. w g. 8–16), a także pod adresem mailowym: centrum@centrumis.pl. Udzielimy wszelkich

informacji na temat wsparcia i oferty w mieście dedykowanej jej najstarszym mieszkańcom. Zachęcamy też do śledzenia aktualności na naszej stronie internetowej: www.centrumis.pl oraz naszego profilu na Facebooku, gdzie publikujemy powiadomienia związane z epidemią. Przy Centrum działa również animatorka senioralna, która wspiera kluby seniora i inne, nieformalne grupy senioralne. Można się z nią kontaktować pod numerami tel. 517 068 827, 61 842 35 09 (pon.–pt. w g. 8–16).

LAS, czyli Letnia Aktywność Senioralna

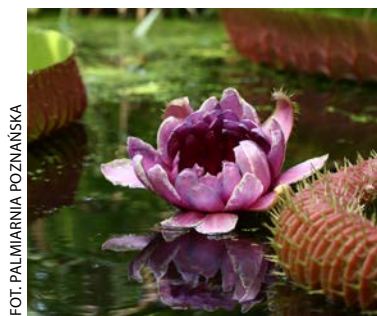
Fundacja „Młyn Wsparcia” zaprasza osoby w wieku 60+ z Poznania do udziału w letnich aktywnościach, które potrwać do końca września. W programie m.in. podchody edukacyjne, taniec terapeutyczny oraz zajęcia tai chi. Spotkania w Starym Korycie Warty obok KontenerArtu. Nie obowiązują zapisy. W planach również spacer po Nowym Zoo, zwiedzanie Fortu Va, wyjazdy do Kórnik (zwiedzanie arboretum, rejs statkiem po

jeziorze) oraz Parku Dzieje w Murównej Goślinie na widowisko *Orzeł i Krzyż*. We wrześniu i na początku października, jeśli sytuacja epidemiczna na to pozwoli, Fundacja zaprosi seniorów na film do kina Rialto, kregle oraz seans w grocie solnej. Harmonogram wydarzeń na czerwiec dostępny jest na profilu facebookowym Fundacji. Szczegóły: 662 035 489. Projekt jest finansowany ze środków miasta Poznania.

*mp

Wiktoria zakwitła!

Czerwiec to wyjątkowy czas w Palmiarni Poznańskiej – w Pawilonie VII można podejrzeć zjawiskową wiktoryę królewską w czasie kwitnienia. Palmiarnia zaprasza: wt.–sob. w g. 9–17 (kasa czynna do g. 16) oraz niedz. i święta w g. 9–18 (kasa czynna do g. 17). W każdy wtorek bilety dla seniora w cenie 4 zł. Kontakt i szczegóły: tel. 61 865 89 07.

FOT. PALMIARNIA POZNAŃSKA

TYTKA SENIORA

Redaguje: Aleksandra Gracjasz, CIS, ul. Mielżyńskiego 24
(pon.–pt., w g. 8–16), e-mail: aleksandra.gracjasz@centrumis.pl.

SENIOR W DOMU

W czerwcu w ramach akcji „Senior w domu” Centrum Inicjatyw Senioralnych poleca sporo ciekawych wydarzeń internetowych w imieniu miejskich instytucji kulturalnych. Czerwcowe popołudnia i poranki z kulturą w zaciszu domowym? Czemu nie!

*mps

Brama Poznania

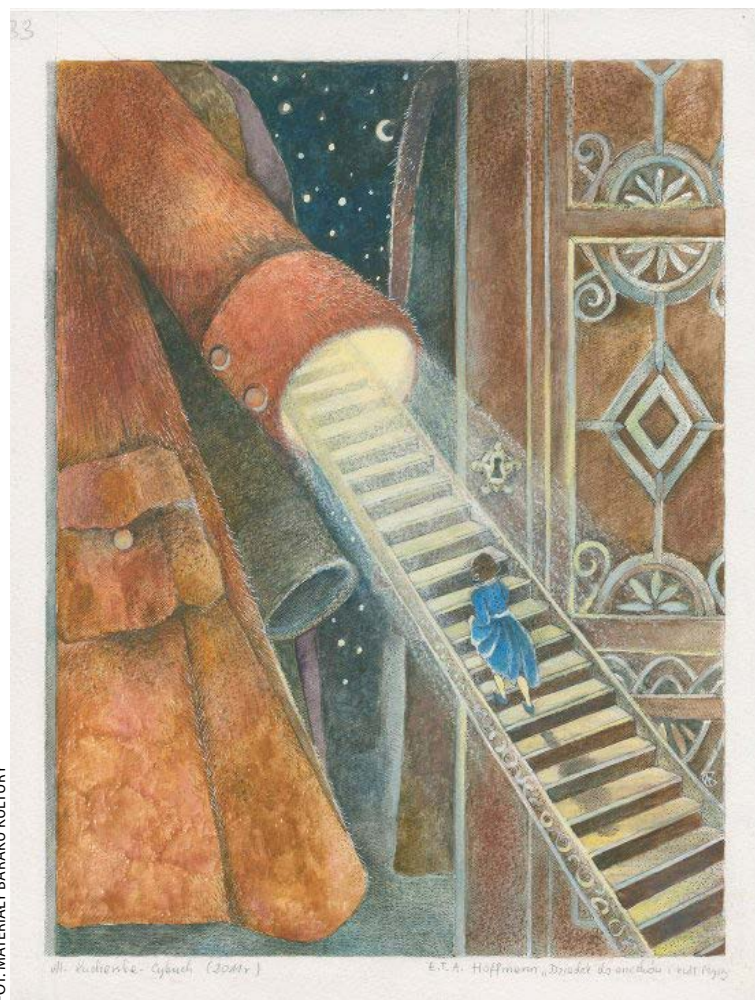
Brama zaprasza na nową serię filmów na swoim kanale YouTube pod nazwą *Ostrów pod lupą*. Poznajcie postaci, wydarzenia, wynalazki, które zmieniły oblicze wyspy, nowatorskie idee i skarby. W każdym odcinku Ostrów Tumski w Poznaniu zostanie zaprezentowany z zupełnie nowej, innej strony. Filmy publikowane są co dwa tygodnie, w czwartki o g. 16 (premiera najnowszych odcinków – 3 i 17.06).

*mps

Biblioteka Raczyńskich – wybrane wydarzenia

9.06, g. 10, *Porannik książkowy*. Spotkanie z Joanną Bator

Rozmowa z Joanną Bator nie tylko o literackich reprezentantkach kilku pokoleń Polek, ale też o sile opowieści, motywach i inspiracjach. Spotkanie będzie transmitowane

FOT. MATERIAŁY BARAKU KULTURY

na żywo na profilu facebookowym Biblioteki Raczyńskich. Zapis rozmowy trafi także na kanał Biblioteki Raczyńskich na YouTube.

17.06, g. 18, *Mól w sieci 2*. Spotkanie z Pauliną Łopatniuk

Paulina Łopatniuk, prowadząca blog „Patolodzy na klatce”, autorka książ-

zek *Patolodzy*. *Panie doktorze, czy to rak?* i *Na własnej skórze*. Mała książka o wielkim narzędziu, opowie, jak popularyzuje się wiedzę medyczną. Czy dr Google stawia poprawne diagnozy? Spotkanie będzie transmitowane na żywo na profilu facebookowym Biblioteki Raczyńskich.

23.06, g. 10, *Porannik książkowy*. Spotkanie z Natalią Fiedorczuk

Natalia Fiedorczuk, wokalistka, animatorka, autorka książek *Jak pokochać centra handlowe* i *Ulga*, podczas spotkania poruszy temat macierzyństwa non-fiction. Spotkanie będzie transmitowane na żywo na profilu facebookowym Biblioteki Raczyńskich. Zapis rozmowy trafi także na kanał Biblioteki Raczyńskich na YouTube.

Barak Kultury

16.06, g. 19, E.T.A. Hoffmann *200 lat później*

Wielu z nas lepiej zna libretto *Dziadek do orzechów* niż zawiłą szkatułkową opowieść niemieckiego pisarza. Spotkanie z tłumaczką i ilustratorką najnowszych edycji utworów E.T.A. Hoffmanna, które ukazały się nakładem wydawnictwa Media Rodzina w latach 2013–2015. Wydarzenie będzie dostępne na profilu facebookowym Baraku Kultury.

24.06, g. 19, *Republika Południowej Afryki, czyli nieafrykańska Afryka*

O podróży do RPA opowie Radosław Nawrot, dziennikarz i po-

dróżnik, który odwiedził już ponad 100 krajów na świecie. Spotkanie w ramach projektu Inwazja Barbarzyńców. Wydarzenie będzie dostępne na profilu facebookowym Baraku Kultury.

Muzeum Narodowe w Poznaniu

W czerwcu na stronie internetowej muzeum (mnp.art.pl) pojawią się wykłady: „*Trumna chłopstwa*” Aleksandra Gieryskiego – dzieło realizmu czy wyobraźni? (prof. UAM dr hab. Michał Haake), *Malowane dzieje – malowane przedmioty* (Michał Błaszczyszki MSU) oraz *Polska. Siła obrazu w Galerii Rogalińskiej* (dr Ewa Leszczyńska MNP Rogalin).

*mps

Muzeum Archeologiczne w Poznaniu

W dniach 5–6.06 muzeum poleca XVII Ogólnopolski Festiwal Kultury Słowiańskiej i Cysterskiej w Łądzie nad Wartą pod hasłem „Dzieła, twórcy, fundatorzy”. Kolejna edycja festiwalu poświęcona będzie fundatorom, twórcom oraz dziełom średniowiecznym. Szczegółowy program wydarzenia dostępny jest na stronie www.muzarp.poznan.pl oraz na profilu facebookowym Muzeum Archeologicznego w Poznaniu.

Z pasją do fizjoterapii

Wielkopolskie Centrum Fizjoterapii to zespół ponad 60 wykwalifikowanych i pełnych pasji fizjoterapeutów, których nadrzędnym celem jest codzienna troska o dobro pacjentów i zapewnienie im szybkiego powrotu do zdrowia przy jednoczesnym dążeniu do osiągnięcia pełnej sprawności fizycznej.

Stosowane w Centrum metody terapeutyczne i techniki fizjoterapeutyczne umożliwiają nie tylko eliminowanie objawów chorób, lecz również przyczyn odpowiedzialnych za ich powstawanie.

Centrum leczy i wspiera pacjentów z dolegliwościami neurologicznymi (m.in. udary, parkinson, stwardnienie rozsiane, zespoły pozapiramidowe), ortopedycznymi (m.in. dyskopatia, kontuzje, urazy, przeciążenia,

rwa kulszowa), reumatologicznymi (stany zapalne tkanek i stawów) oraz osoby starsze, którym doskwiera ból (migreny, bóle pleców, szyi, kończyn). Pomaga też

wrócić do sprawności fizycznej po złamaniach, skręceniach, długotrwałym unieruchomieniu.

Centrum działa w Poznaniu i 14 innych miejscach w Wielkopolsce. Realizuje fizjoterapię zarówno domową (w domu u pacjenta), jak i ambulatoryjną (w Poznaniu przy ul. Łomżyńska 1). Dostępne są zabiegi zarówno bezpłatne (refundowane przez NFZ lub w ramach projektu Unii Europejskiej), jak i prywatne – płatne (skierowanie od lekarza nie jest wymagane). W ramach płatnych usług honorowane są tu karty zniżkowe (np. Poznańska Złota Karta). Szczegóły na temat ofert Centrum: www.wielkopolskiecentrumfizjoterapii.pl. Rejestracja na fizjoterapię domową i ambulatoryjną: tel. 512 046 048. *mps

Konsultacje dla osób z zaburzeniami otepiennymi

Wielkopolskie Stowarzyszenie Alzheimerowskie prowadzi Ośrodek Geriatryczno-Gerontologiczny dla osób z chorobą Alzheimera i innymi zaburzeniami otepiennymi.

Głównym jego celem jest diagnozowanie i konsultowanie pacjentów z chorobą otepienną oraz możliwe kompleksowe wsparcie pacjentów,

ich rodzin i opiekunów. Ośrodek przyjmuje zapisy na nieodpłatne konsultacje telefoniczne oraz online do psychiatry, geriatry, psychologa, pracownika socjalnego i fizjoterapeuty. Zapisy: tel. 501 081 709, w g. 10–14 w dni robocze. Program jest dedykowany mieszkańcom Poznania i został dofinansowany ze środków miasta Poznania.

Wieści z Poznańskiego Centrum Dziedzictwa

Brama Poznania jest ponownie otwarta dla odwiedzających. Brama czynna jest: wt.-pt. w g. 11-18 oraz sob.-niedz. w g. 10-19; bilety: normalny 20 zł, ulgowy 15 zł. Po obejrzeniu ekspozycji można z audioprzewodnikiem zwiedzić Ostrów Tumski i katedrę. Bilety na audiowycieczkę po Ostrowie Tumskim można zakupić osobno w cenie: normalny 7 zł, ulgowy 5 zł. Szczegóły i kontakt: Brama Poznania, ul. Gdańska 2, tel. 61 647 76 34.

Poznańskie Centrum Dziedzictwa zaprasza również do oglądania „Rzeźb z natury”, które stanęły przed Bramą Poznania. Trzy instalacje artystyczne, przygotowane we współpracy z Fundacją Otwarta Strefa Kultury, odnoszą się do tematyki związanej z bioróżnorod-

FOT. MATERIAŁY BRAMY POZNANIA

Brama Poznania, rzeźby z natury

nością i współlistnieniem ludzi i zwierząt w mieście.

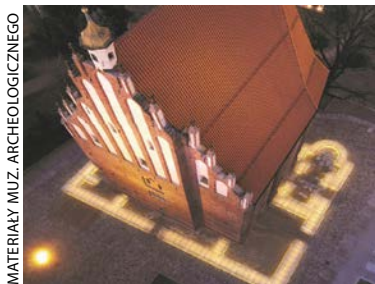
Od momentu otwarcia Bramy Poznania w zabytkowym budynku dawnej Śluzy Katedralnej (ul. Dziekańska 2) prezentowane są wystawy czasowe. W tym roku program wystaw zaczyna działać pod marką

Galeria Śluza. Nowa wystawa nosi tytuł *Przynęty i pułapki* – jej celem jest zwrócenie uwagi na współlistnienie i współzależność różnych grup społecznych. Wystawa będzie dostępna do 4.07 (wt.-pt. w g. 11-18, sob.-niedz. w g. 10-19, wstęp wolny.

Na archeologicznej ścieżce

Rezerwat Archeologiczny *Genius loci*

to wideomapping, hologramy oraz nowa wersja graficzna filmów prezentowanych na ekspozycji. Rezerwat zaprasza też na wystawy posterowe *Historia badań na Ostrowie Tumskim* oraz *Fortyfikacje na ziemiach polskich od neolitu do późnego średniowiecza*. Zachęca także do spaceru wokół gotyckiego kościoła Marii Panny, gdzie można zobaczyć m.in. szklany zarys palatium księcia

MATERIAŁY MUZ. ARCHEOLOGICZNEGO

Gotycki kościół Marii Panny

Mieszka. Kontakt: ul. ks. I. Posażego 3, tel. 61 852 21 67, godziny otwarcia: wt.-czw., g. 10-16, pt.,

g. 10-18, sob., g. 10-18, niedz., g. 10-15, bilety: 6 i 10 zł.

Muzeum Archeologiczne

Do 20.06 dostępna będzie tu wystawa *Mój starożytny Egipt*, która prezentuje prace dzieci nadesłane do konkursu plastycznego. Kontakt: ul. Wodna 27, Pałac Górków, tel. 61 852 82 51, godziny otwarcia: wt.-czw., g. 10-17, pt.-sob., g. 11-18, niedz., g. 12-16, bilety: 6 i 10 zł.

Biblioteka Raczyńskich stacjonarnie

Biblioteka poleca m.in. spotkanie z Niną Majewską-Brown, autorką książek obyczajowych i historycznych. Spotkanie poświęcone będzie najnowszej książce, pierwszej części trylogii „Zakładnicy wolności”.

Pierwszy tom *Florentyna i Konstanty* opowiada o powstaniu wielkopolskim, rodzącej się niepodległości i zmieniających się czasach. Spotkanie w ramach cyklu *Czy ta pani czyta* odbędzie się 15.06 o g. 18. Kilka dni

później (21.06, g. 18) spotkanie z laureatami Posnaniańców 2020 – to okazja do rozmowy o najciekawszych książkach, w których Poznań odgrywa ważną rolę. Kontakt i więcej informacji: tel. 61 885 89 09.

Świat w kawałkach?

9.06 o g. 18 Barak Kultury zaprasza na wernisaż wystawy *Czułące struktury. Podróż autopoezy*. Projekt bazować będzie na teorii dotyczącej budowania wystawy jako

struktury odczuwającej bliskość człowieka, do stworzenia nowych form zostaną wykorzystane tekstylna i plastik. Obiektom na wystawie towarzyszyć będzie specjalna

aranżacja dźwiękowa, działanie performatywno-choreograficzne oraz mapa wystawy online. Wystawa potrwa do 19.06, wstęp wolny. Kontakt: tel. 505 045 259. •

Muzealna uczta

W czerwcu Muzeum Narodowe w Poznaniu zaprasza do siebie i swoich oddziałów.

wykład *Pierwszy Pułk Strzelców Wielkopolskich 1919-1920*. Kontakt: Stary Rynek 9, tel. 61 852 67 39.

Muzeum Narodowe

Czynne: wt.-czw., g. 10-17, pt.-sob., g. 11-20, niedz., g. 11-17, we wtorki na wystawy stałe wstęp wolny, bilety: 15 i 10 zł. W czerwcu nadal dostępna jest wystawa *Polska. Siła obrazu*, która prezentuje dzieła najważniejszych polskich malarzy XIX i początku XX wieku (bilety: 30 i 20 zł). Oprowdzania po wystawie: w piątki o g. 17 (11, 18, 25.06) oraz w soboty (12.06 o g. 11.30 i 13.30, 19.06 o g. 13 i 14.30, 26.06 o g. 11.30 i 13.30), na wszystkie oprowadzania obowiązują zapisy: tel. 61 856 81 36 (od pon. do pt. w g. 8-15.30), należy zapisywać się z tygodniowym wyprzedzeniem. Dodatkowo 27.06 o g. 12 odbędzie się oprowadzanie kuratorskie na finisaż wystawy. Aleje Marcinkowskiego 9, tel. 61 856 80 00.

Muzeum Sztuk Użytkowych

Czas pandemii i przymusowego zamknięcia wykorzystało na wprowadzenie kilku zmian w ramach ekspozycji stałej. Najwięcej nowości wprowadzono w ostatniej sali – polska współczesna sztuka unikatowa zaprezentowana została w nowej odsłonie. Kontakt: Góra Przemysła 1, tel. 61 856 80 75

Muzeum Instrumentów Muzycznych

Wybór najwybitniejszych 500 obiektów ukazanych w kontekście poszczególnych epok, zespołów, miejsc i tradycji. Stary Rynek 45, tel. 61 856 81 78.

Muzeum Etnograficzne

Wystawy: *Rzeczy mówią. 100 lat zbiorów etnograficznych w Poznaniu*, *Czarno na białym w kolorze*, *Ty Bambrze*. W programie również wydarzenia z udziałem publiczności: 12.06, g. 12 – prelekcja *Klejnoty nomadów – biżuteria kuczy* z cyklu *Biżuteria świata*. Kontakt: ul. Grobla 25, tel. 61 852 30 06. •

FOT. MATERIAŁY MUZEUM NARODOWEGO W POZNANIU

Jan Matejko, *Wernyhora*

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Otrzymuj
świadczenia z ZUS
na konto
i bądź bezpieczny!

BEZPIECZNIE
ZDROWO
BEZGOTÓWKOWO

Dowiedz się od nas,
jak to zrobić:
www.zus.pl
22 560 16 00
albo w placówce

Świadczenie honorowe dla stulatków

Z tytułu ukończenia 100 lat Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przyznaje jubilatowi świadczenie honorowe. Świadczenie to ma już długą historię, po raz pierwszy zostało wypłacone w 1972 roku. Świadczenie wypłacane jest niezależnie od pobieranej emerytury i przysługujących z innych tytułów dodatków. Warunkiem niezbędnym do jego przyznania jest ukończenie 100 lat

życia oraz posiadanie polskiego obywatelstwa. Seniorom uprawnionym do emerytury lub renty z ZUS świadczenie przyznawane jest z urzędu. Pozostali stulatkowie muszą wystąpić z wnioskiem, do którego powinni dołączyć kserokopię dowodu osobistego oraz odpis aktu urodzenia. Kwota świadczenia honorowego ustalana jest corocznie i stanowi 100% kwoty bazowej obowiązującej w dacie urodzenia. Od marca 2021 roku seniorzy obchodzący setne urodziny otrzymają 4512,41 zł

brutto. Od tej kwoty naliczany jest podatek i składka zdrowotna. Raz przyznane świadczenie honorowe nie podlega waloryzacji i jest wypłacane do końca życia w tej samej wysokości.

Dyżur telefoniczny z ekspertami ZUS

2.06 w g. 11-13 (tel. 61 424 05 93) oraz 9.06 w g. 9-10 (tel. 63 272 21 107 wew. 400) ZUS zaprasza na dyżur telefoniczny „W jaki sposób zmienić sposób wypłaty świadczenia”.

Bezpieczni na działkach

Okres letni za pasem, a co za tym idzie również długo wyczekiwane rozpoczęcie sezonu działkowego. Wypoczynek na świeżym powietrzu niewątpliwie ma duży wpływ na nasze zdrowie i samopoczucie.

Wiele osób swój wolny czas spędza właśnie w ten sposób.

Wszelkiego rodzaju domki i altanki na terenie ogródków działkowych przeżywają w tym czasie swego rodzaju odrodzenie. Po okresie jesienno-zimowym, gdy były opuszczone i nieodwiedzane, a przynajmniej nie z taką częstotliwością, teraz tętnią życiem. Spora liczba osób w okresie letnim zamieszkuje właśnie w takich miejscach. Jednak w czasie wypoczynku nasza czujność i ostrożność mogą być osłabione, co wykorzystują złodzieje. Bardzo często, pracując w ogrodzie, kiedy sięgamy po coś z domku, nie zamykamy za każdym razem jego

drzwi. Należy pamiętać jednak, że sprawca cały czas obserwuje niczego nieświadomą ofiarę, żeby wykorzystać najdogodniejszy moment. Wystarczy chwila naszej nieuwagi, żeby

ktos niepostrzeżenie wkraść się do naszej altanki i zabrał portfel, torebkę, telefon czy inne wartościowe przedmioty. Komenda Wojewódzka Policji w Poznaniu apeluje o zwrócenie uwagi na tego typu sytuacje i niepozostawianie otwartych drzwi – nie brakuje osób szukających takich okazji. Istotną kwestią jest tu też bezpieczeństwo osobiste. Może zdarzyć się tak, że kiedy przylapiemy włamywacza na gorącym uczynku, nie zawaha się użyć w stosunku do nas przemocy. Wypoczywajmy, relaksujmy się i korzystajmy z ciepłych dni, ale nie zapominajmy o bezpieczeństwie swoim i naszych bliskich!

Nowi partnerzy Poznańskiej Złotej Karty

AZ Serwis, ul. Starołęcka 42, tel. 500 787 727 – serwis laptopów oraz komputerów stacjonarnych, 10% rabatu na wszystkie usługi, darmowy dojazd do klienta na terenie Poznania, maksymalnie 3% marży na części, darmowa diagnoza usterki, dostępne jest też szkolenie w zakresie obsługi komputera (ustalane indywidualnie).

Sanatorium Równica oraz Sanatorium Rosomak, Równica: ul. Sanatoryjna 7, Ustroń, tel. 33 854 54 54, Rosomak: ul. Zdrojowa 2, Ustroń, tel. 33 854 54 54 – 10% zniżki na pobyty rehabilitacyjne (rehabilitacja kardiologiczna, neurologiczna, ortopedyczna, onkologiczna i obrzęku limfatycznego, pulmonologiczna, dla ozdrowieńców po COVID-19) oraz pobyty medyczne (Kuracjusz, Kuracjusz

Plus, Prestige Med, Pobyt Seniora, Prestige Zdrowie, Prestige Serce).

Ośrodek Rehabilitacyjny Polanika, ul. Laskowa 93, Chrusty, tel. 41 260 50 60 – 10% zniżki na ambulatoryjne zabiegi rehabilitacyjne oraz dodatkowe zabiegi rehabilitacyjne wykupione podczas turnusów, 5% zniżki na wejście indywidualne na basen poza pobyty turnusowymi.

Physio Care, rehabilitacja w domu u klienta, tel. 793 767 677 – 20%

zniżki na indywidualną fizjoterapię z dojazdem do domu pacjenta oraz zajęcia indywidualne gimnastyki dla seniora w domu pacjenta, 30% zniżki na zajęcia gimnastyki dla seniora w kameralnych grupach w domu pacjenta.

Sklep Folkstar, ul. Półwiejska 25, Poznań, tel. 792 877 799 – 10% zniżki na dostępne w sklepie produkty.

Karta przysługuje mieszkańcom i mieszkańcom Poznania w wieku 60+, wyrabia się ją bezpłatnie w siedzibach Poznańskiego Centrum Świadczeń: ul. Wszystkich Świętych 1 lub ul. Małachowskiego 10 (Zawady). Więcej informacji: Centrum Inicjatyw Senioralnych tel. 61 847 21 11, 61 842 35 09, centrumis.pl/projekt/poznanska-zlota-karta.

MIEJSCA PRZYJAZNE SENIOROM

Akcja Centrum Inicjatyw Senioralnych promuje miejsca (również te prywatne), które odpowiadają na potrzeby osób starszych poprzez oferowanie atrakcyjnych produktów i usług, zniżek i dostosowanie swojej architektury. W czerwcu w ramach akcji polecamy:

Perfect Eye Optic

Salon Perfect Eye Optic w Kupcu Poznańskim zaprasza w każdą środę czerwca na bezpłatne badanie wzroku. Seniorzy odwiedzający salon mogą też skorzystać ze zniżki w wysokości 25% na zakup kompletnej pary okularów. Kontakt: tel. 61 670 72 00 (pon.-sob. w g. 10-21, niedz. w g. 11-19).

Centrum Medyczne Stanley

W ofercie Centrum fizjoterapia stomatologiczna, czyli terapia dla

osób z bólem i trzaskami stawów skroniowo-żuchwowych, bólami głowy, ograniczeniem lub deficytem zakresu otwierania ust.

Odpowiednio dobrana terapia w tym zakresie może również pozytywnie wpływać na stan uzębienia. Kontakt i zapisy: Centrum Medyczne Stanley, ul. 28 Czerwca 1956 r. nr 135, tel. 61 649 05 55, 532 411 514. Wśród Miejsc Przyjaznych Seniorom są też m.in. miejskie instytucje i organizacje pozarządowe działające w Poznaniu. Ich ofertę również poleca czerwcową Tytkę Seniora, łatwo je odnaleźć w tekście – miejsca te oznaczone zostały logotypem akcji. Więcej na temat akcji Miejsca Przyjazne Seniorom: tel. 61 847 21 11, centrumis.pl (załączka „Miejsca Przyjazne Seniorom”).

Alarmowy 112

Policja	112, 997
Straż pożarna	112, 998
Pogotowie ratunkowe	112, 999
Straż Miejska	986, 606 986 986
Pogotowie energetyczne	991
Pogotowie gazowe	992
Pogotowie ciepłownicze	993
Pogotowie wodno-kanalizacyjne	994
Pogotowie techniczne MPGM	61 639 72 38
Centrala Nadzoru Ruchu MPK	19 445
Schronisko dla zwierząt	61 868 10 86

CENTRUM INICJATYW SENIORALNYCH

ul. Mielżyńskiego 24
pon.–pt. g. 8–16
centrum@centrumis.pl
www.centrumis.pl
..... 61 847 21 11
..... 61 842 35 09

CENTRUM INFORMACJI Kulturalnej (CIK)

ul. Ratajczaka 44
(w budynku Arkadii)
pon.–pt. g. 10–18
sob. g. 10–17
www.cik.poznan.pl
..... 61 854 07 52
..... 61 854 07 53
..... 61 854 07 54

MIEJSKA RADA SENIORÓW

ul. 3 Maja 46
..... 885 960 352
..... 61 878 58 56

POZNAŃSKIE CENTRUM ŚWIADCZEŃ

Zajmuje się m.in. wypłatą zasiłków i innych świadczeń oraz wydawaniem Poznańskiej Złotej Karty.

REDAKCJA

Redaktor naczelny: Mateusz Malinowski, **Redakcja:** Szymon Mazur, Monika Nawrocka-Leśnik, Sylwia Klimek, Piotr Bojarski
Redaktor techniczny: Wojciech Szybisty, **Korekta:** Anna Nowotnik,
Wydawca: Wydawnictwo Miejskie Poznań, ul. F. Ratajczaka 44, 61-728 Poznań, www.wm.poznan.pl e-mail: informator@wm.poznan.pl

ul. Wszystkich Świętych 1
swiadczenia@pcs-poznan.pl
..... 61 646 33 44

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE

Jednostka miejska, w której można uzyskać pomoc usługową, finansową, rzeczową i inne świadczenia z zakresu pomocy społecznej oraz wsparcie socjalne, psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne w trudnej sytuacji życiowej.
Siedziba główna:
ul. Cześnikowska 18
sekretariat 61 878 17 00

Punkt Obsługi Klienta
..... 61 878 17 26
Filie MOPR-u:

Grunwald, ul. Matejki 50
Punkt Obsługi Klienta
..... 61 878 49 22

Jeżyce, ul. Długosza 18a
Punkt Obsługi Klienta
..... 61 840 23 06

Nowe Miasto,
os. Piastowskie 81
Punkt Obsługi Klienta
..... 61 878 18 18

Stare Miasto,
ul. Kościuszki 103
Punkt Obsługi Klienta
..... 61 878 18 51

Wilda, ul. Opolska 58
..... 61 878 19 25

Sekcja ds. Domów Pomocy Społecznej
ul. Gronowa 22
..... 61 878 17 82

Sekcja ds. Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych
ul. Cześnikowska 18
..... 61 878 17 31

Dział Pomocy Osobom Bezdomnym
ul. Gronowa 22
Punkt Obsługi Klienta
..... 61 878 17 89 (91)

Dział Wsparcia Specjalistycznego
ul. Matejki 50
..... 61 878 57 51

OFERTA MOPR dla seniorów: usługi opiekuńcze, teleopieka, jeden ciepły posiłek dziennie z dowozem do domu seniora, zapewnienie seniorom niesamodzielnym całodobowej pomocy w domach pomocy społecznej (skierowanie i umieszczenie).

WYDAWANIE ORZECZEŃ O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I ŚWIADCZENIA

Starostwo Powiatowe w Poznaniu
ul. Słowackiego 8
Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności
..... 61 841 07 05
..... 61 841 07 06

Wojewódzki Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie Wielkopolskim
ul. Kazimierza Wielkiego 24/26
..... 61 850 87 60

Pakiet Poznań Viva Senior

Poznańskie Pudełko Życia. Zawiera informacje o stanie zdrowia i osobach, które należy poinformować w nagłych wypadkach. Ma na celu usprawnienie niesienia pomocy w stanach zagrożenia zdrowia i życia. Dostępne w Centrum Inicjatyw Senioralnych przy ul. Mielżyńskiego 24. **Zgłoszenie: 61 847 21 11.**

Poznańska Złota Karta. Upoważnia do korzystania z szerokiej oferty ulg i rabatów w miejskich instytucjach kulturalnych, sportowych, edukacyjnych oraz w prywatnych firmach. Przysługuje osobom w wieku 60+. Wnioski o wydanie Poznańskiej Złotej Karty można składać w siedzibach Poznańskiego Centrum Świadczeń przy ul. Wszystkich Świętych 1 (róg ul. Za Bramką) oraz ul. Małachowskiego 10 (Zawady).

Książka dla Seniora. Wypożyczanie książek, audiobooków i filmów z Biblioteki Raczyńskich z dostawą do domu. Usługa skierowana jest do osób w wieku 60+. **Zgłoszenia przez Poznań Kontakt: 61 646 33 44.**

Złota Rączka dla Seniora. Pomoc przy drobnych domowych usterkach. Usługa skierowana do osób w wieku 65+. **Zgłoszenia przez Poznań Kontakt: 61 646 33 44.**

Taksówka dla Seniora. Usługi transportowe świadczone na rzecz osób mających trudności w samodzielnym poruszaniu się komunikacją publiczną. Przejazdy na terenie Poznania mogą odbywać się do urzędu, na cmentarz albo do placówki medycznej. Usługa skierowana jest do osób w wieku 80+ lub w wieku 70+, które mają problem z samodzielnym poruszaniem się. Przewozy odbywają się od pon. do pt. w g. 7–18. **Zgłoszenia: 22 43 900 50.**

Miejska wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego. W zasobach wypożyczalni są m.in.: łóżko rehabilitacyjne, wózki inwalidzkie, kule, laski, materace przeciwoślizgowe, balkoniki, chodziki, inhalatory. Z wypożyczalni mogą korzystać osoby w wieku 70+. **Zgłoszenia przez Poznań Kontakt: 61 646 33 44.**

Mobilna pielęgnacja paznokci u stóp seniorów. Usługa kosmetyczna polegająca na skróceniu i oszlifowaniu płytki paznokci stóp, skierowana do osób w wieku 75+. Wykonywana jest od pon. do pt. w g. 10–18. **Zgłoszenia przez Poznań Kontakt: 61 646 33 44.**

Mycie okien w domu seniora. Usługa obejmuje umycie szyby z obydwu stron, ram okiennych i parapetów. Miejsce wykonania usługi musi się znajdować w granicach administracyjnych miasta Poznania. Z usługi mogą skorzystać osoby w wieku 80+. Jest wykonywana od pon. do pt. w g. 10–18. **Zgłoszenia przez Poznań Kontakt: 61 646 33 44.**

Sprzątanie nagrobków. Usługa polega na umyciu nagrobka osoby bliskiej oraz oczyszczeniu terenu wokół niego. Wykonywana jest na dwóch cmentarzach: Junikowie i Miłostowie, od pon. do pt. w g. 10–18. Skierowana jest do osób w wieku 80+. **Zgłoszenia przez Poznań Kontakt: 61 646 33 44.**

Transport seniorów na miejskich cmentarzach. Usługa dotyczy dwóch miejskich cmentarzy: Junikowa i Miłostowa i kosztuje 1 zł (płatność gotówką u przewoźnika). Skorzystać z niej mogą osoby w wieku 80+ lub 60+, które mają problem z samodzielnym poruszaniem się. Usługa jest realizowana od pon. do pt. w g. 7–15. **Zgłoszenia: Miłostowo – 577 099 400, Junikowo – 577 066 700.**

REŻIM SANITARNY

Realizacja wszystkich usług przebiega zgodnie z zasadami reżimu sanitarnego. Opracowano szczegółowe procedury świadczenia usług w trakcie trwania epidemii. Usługa nie zostanie zrealizowana, jeśli senior ma objawy choroby zakaźnej, jest w trakcie obowiązkowej izolacji lub kwarantanny (lub mieszka z taką osobą), jak również jeśli w ciągu dwóch tygodni przed usługą miał kontakt z kimś podejrzanym o zakażenie, zachorowanie lub skierowanym do izolacji.

Szczegółowe informacje: Poznań Kontakt 61 646 33 44, Centrum Inicjatyw Senioralnych 61 847 21 11, 61 842 35 09.

Powrót na ziemię

– Wciąż jesteśmy w sytuacji pandemii, która wywróciła nasze myślenie o spotkaniach z publicznością. Regułą stały się streamingi, a wyjątkiem spotkania na żywo. Wierzimy, że Malta 2021 będzie miała szansę zaistnieć poza ekranem komputera – zapowiadają organizatorzy.

Co w programie? Tradycyjnie już teatr rodzinny, teatr w przestrzeni publicznej oraz teatr krytyczny. Ponadto zaplanowano koncerty w plenerze, jogę na trawie, taneczne rozgrzewki, spotkania (prowadzić je będą Michał Nogaś i Karolina Lewicka) oraz warsztaty. Będzie też coś nowego – organizatorzy zapowiadają powrót do teatru ulicznego oraz nurt programowy/kuratorski „Portret”, poświęcony w tym roku szwajcarskiemu reżyserowi Milo Rau. W ramach nurtu pokazany zostanie spektakl *La Reprise*. Milo Rau opowiada w nim o pierwszej w historii Belgii zbrodni na tle homofobicznym. Oprócz tego zaplanowano także kilkudniową konferencję z udziałem artysty.

W ramach powrotu do korzeni zobaczymy różnorodne formy – od

krótkich teatralnych realizacji dzieł literackich po działania nowocześnie. W programie *Chodźmy w plener / Let's hit the outdoors* m.in. *Kino nieme* inspirowane postacią Charliego Chaplina; happening uliczny *Trenerzy Życia Codziennego vol. 2 pandemia!* w wykonaniu Circus Ferus oraz spektakl *Wytrwać* Interdyscyplinarnej Grupy Teatralnej – Asocjacja 2006.

W programie 31. Malty są też cztery spektakle wyprodukowane przez Komunę Warszawa: *O czynach niszczących opowieść* w reżyserii nagrodzonej w tym roku Paszportem „Polityki” Siksy, *Cezary idzie na wojnę* Cezarego Tomaszewskiego, *Wojna. The best of Agnieszki Jakimiak*, *Ośrodek wypoczynkowy* Anny Smolar oraz *Morderstwo (w) Utopii* Grzegorza Laszuka. Pierwsze

trzy zostaną pokazane na plenerowej scenie w parku Wieniawskiego, czwarty zobaczyć będzie można w Teatrze Polskim. W repertuarze także spektakle premierowe: *Romeos & Julias unpagued. Traumstadt* Polskiego Teatru Tańca, *Eurydyka* Teatru Biuro Podróży oraz *Kombinat* Teatru Muzycznego w reżyserii Wojciecha Kościelniaka (więcej w tekście obok).

W programie muzycznym z kolei: premiera koncertu *Projekt Krynicki*, który tworzą Paweł Mykietyn, Alek Nowak i Paweł Szymański (prawykonywanie 24.06 na MTP), prezentacja trzech europejskich scen: Berlina (Laura Lee & The Jettes, Jahcoozi), Poznania (Izzy and the Black Trees, Shyness!), Kijowa (Gurt O, YEYO), koncert Karoliny Czarneckiej z dziewczęcym chórem Skowronki, występ Meli Koteluk i Bartka Wąsika z poezją K.K. Baczyńskiego oraz koncert finałowy odwołujący się do tradycji polskich orkiestr jazzowych

FOT. KSAWERY ZAMOYSKI
Koncert Meli Koteluk i Bartka Wąsika

FOT. MATERIAŁY PRASOWE
Komuna Warszawa, *Cezary idzie na wojnę*, reż. Cezary Tomaszewski

międzywojnia Jazz Band Młynarski-Masecki.

Po tym jak w ubiegłym roku program Generators Malta zajmował się społecznymi kontekstami wody, teraz przyjrzy się ziemi. W ramach konkursu *Zaklepane / Ground Rules* zostanie zrealizowanych dziewięć premierowych polskich i zagranicz-

nich rezydencji: Maria Dutkiewicz i Karolina Wajman zapraszają na debatę o kryzysie mieszkaniowym, którego same doświadczają; Edka Jarzab zbuduje pirackie radio, a Anna Kędziora przesiedli rośliny z przestrzeni przeznaczonych pod inwestycje w Poznaniu w bezpieczną oazę.

Monika Nawrocka-Leśnik

PROMOCJA

Malta Festival Poznań, hasło: „Powrót na ziemię / Back to the Ground” 18–29.06, park Wieniawskiego, więcej: malta-festival.pl

Wszystko wraca

– Jednym z kluczy doboru piosenek było to, żeby nie wybrać tych nikomu nieznanach – wyjaśnia reżyser Wojciech Kościelniak. – Usłyszymy takie przeboje, jak m.in. *Znak równości*, *Będzie plan*, *Biała flaga* i *Śmierć w bikini*. Premiera spektaklu *Kombinat* z piosenkami Grzegorza Ciechowskiego odbędzie się 19 czerwca w Teatrze Muzycznym.

W zapowiedzi spektaklu czytamy, że jest to „historia o walce jednostki z systemem, o wadze jej głosu i poszukiwaniu prawdy – czymkolwiek by nie była...”, że jest to „komentarz rzeczywistości, przestroga i szansa”.

Wojciech Kościelniak założył, że stworzy spektakl na podobnym

poziomie abstrakcji jak Grzegorz Ciechowski swoje piosenki. – Warto pamiętać, że Republika była szalenie popularna w czasach komunizmu. Ich piosenki miały wtedy zupełnie inny kontekst, ale mam wrażenie, że to wszystko wraca... – tłumaczy reżyser. Jego zdaniem utwory Ciechowskiego tworzą jeden świat. – Większość autorów pisze piosenki z różnych obszarów, estetyk. A u Ciechowskiego są one spójne – zaznacza. Tytuł spektaklu nawiązuje do jednej z nich. – Ciechowski śpiewa w niej o społeczno-politycznej sytuacji w kraju, to metafora – mówi. – *Kombinat* to był dawniej zespół przedsiębiorstw, duży organizm produkcyjny.

Reżyser spotkał się z legendarnym muzykiem podczas realizacji swojego poprzedniego widowiska poświęconego jego twórczości – był to *Kombinat* przygotowany na 23. PPA. – To było krótko przed jego śmiercią, Ciechowski nie doczekał premiery – opowiada Kościelniak. – Ale już z wielu jego wywiadów było wiadomo, że fascynował go świat zbliżony do estetyki, jaką kreowali Huxley, Orwell czy Kafka. *Kombinat* powstał właśnie z inspiracji ich tekstami.

mnl

Kombinat
reż. Wojciech Kościelniak
Teatr Muzyczny
premiera: 19.06, g. 18

W czerwcowym numerze IKS-a m.in.:

Uchwała krajobrazowa. Czy przygotowywany przez miasto dokument uporządkuje to, co jest do uporządkowania? Czy uda się poprawić wygląd ulic, budynków, chodników i placów? Czy uda się ukrócić proceder nielegalnego wieszania reklam? Swoimi obserwacjami na ten temat podzielił się Kuba Głaz, poznański dziennikarz i krytyk architektury. O nurtujących go sprawach rozmawiał z Piotrem Libickim, pełnomocnikiem prezydenta ds. estetyki miasta i zastępcą dyrektora ZDM ds. przestrzeni publicznej.

Powrót kultury. Wraz z luzowaniem obostrzeń pandemicznych wracają duże wydarzenia kulturalne. Cykl 15 koncertów znanych polskich artystów pod hasłem *Letnie Brzmienia*, odbędzie się w parku Starego Browaru. Festiwal Malta w tym roku zwróci się w stronę swoich korzeni i tak lubianych przez mieszkańców dużych przedstawień i widowisk na powietrzu. Na mapie koncertowych lokalizacji pojawiają się nowe miejsca – m.in. lotnisko Ławica, na którym, w ramach Summer Sky Festival, wystąpi zespół Kult. Ciekawie zapowiada się w Teatrze Muzycznym muzyczno-teatralny spektakl pt. *Kombinat*, oparty na utworach Grzegorza Ciechowskiego i zespołu Republika.

Miasto zbuntowane. Przypominamy także o ważnej dla poznaniaków dacie. W tym roku przypada 65. rocznica Poznańskiego Czerwca '56, pierwszego antykomunistycznego protestu w powojennej Polsce.

Zapach czekolady na Jeżycach

Landrynki, karmelki, cukierki toffi, herbatniki, biszkopty i pierniki, a przede wszystkim pachnąca nieziemsko czekolada – z takich właśnie wyrobów słynęła powstała 100 lat temu fabryka słodczy Goplana z Jeżyc.

16 czerwca 1921 roku zarejestrowano spółkę „Goplana” – Poznańska Fabryka Czekolady. Według Słownika Języka Polskiego Goplana to boginka, nimfa wodna zamieszkująca jezioro Gopło, położone na granicy Wielkopolski i Kujaw. Jednak dla poznania Goplana to przede wszystkim czekolada, i do tego „nasza”, bo produkowana na Jeżycach. Większość z nas pamięta, że na Jeżycach zawsze tak pięknie pachniało, że od razu miało się ochotę na kawałek czekolady, a nawet na całą tabliczkę. Fabryka na Jeżycach już nie istnieje, a na jej miejscu powstaje właśnie osiedle mieszkaniowe. Na szczęście marka Goplana przetrwała i jej wyroby są ciągle dostępne na rynku. Z okazji setnych urodzin fabryki przybliżamy jej historię.

Wytwórnia czekolady Luna, poprzedniczka Goplany, powstała w kwietniu 1911 roku, jeszcze pod zaborem pruskim. Mieściła się przy ul. Warszawskiej, a jej założycielami i właścicielami byli poznaniacy: Janusz i Wiesława Wilkońscy. Pod koniec roku 1911 zmienili nazwę firmy na „Gonda” – Poznańska Fabryka Czekolady. Zatrudniali około 30 pracowników i produkowali około 100 ton wyrobów czekoladowych rocznie.

W 1913 roku firma po raz kolejny zmieniła nazwę, tym razem na „Goplana”, co miało być ukłonem w stronę polskiej klienteli, na którą najbardziej liczyli producenci (niemieccy mieszkańcy Poznania preferowali bowiem słodczy niemieckie i szwajcarskie). Dokładnie 100 lat temu fabryka przeniosła się ze Śródki na Jeżyce, gdzie przy ul. Wawrzyńca kupiła trzy duże parcele i rozpoczęła budowę nowego zakładu. 16 czerwca 1921 roku zarejestrowano firmę „Goplana” – Poznańska Fabryka Czekolady, Towarzystwo Akcyjne. Tę datę można uznać za narodziny Goplany jako producenta słodczy znanych do dzisiaj, chociaż na jej produktach widnieje data 1912. W dwudziestolecie międzywojennym fabryka dynamicznie się rozwijała. W 1921 roku kapitał zakładowy wynosił 15 mln marek polskich, rok później podwyższony został do 20 mln, a w 1923 roku do 150 mln

marek! Zasilona kapitałem fabryka skupowała okoliczne grunty i budynki, inwestowała w sprzęt i poszerzała asortyment. O innowacyjności świadczy fakt, że już w 1926 roku uruchomiła własną kotłownię z dwiema prądnicami o mocy 115 i 85 kW, które całkowicie zaspokajały potrzeby energetyczne zakładu. Fabryka specjalizowała się w wyrobie czekolady, ale produkowała też cukierki: landrynki, dropsy, karmelki, irysy i toffi, a od 1931 roku także ciastka: herbatniki, biszkopty i pierniki. Sprzedawała własnej produkcji konfitury i marmolady. Mimo zdarzających się problemów finansowych, wywołanych m.in. przez wielki kryzys, lata 1919–1939 można uznać za najlepsze w historii fabryki. W roku 1938 produkcja wynosiła 1300 ton, a zatrudnienie 650 pracowników stałych i 120 sezonowych. Sprzedaż była wspierana przez przedstawicieli handlowych, tzw. domokrążców. Od 1931 roku przy pl. Wolności 10 działał sklep fabryczny (przetrwał w tym miejscu do lat 90.).

We wrześniu 1939 roku do Poznania wkroczyli Niemcy, którzy 9 października – na mocy prawa okupacyjnego – przejęli zakład wraz z całym jego majątkiem. Dyrektorem został niemiecki kupiec Frido Kleiss, ale przy maszynach pozostawiono polskich robotników. W tym czasie większość produkcji przeznaczona była na potrzeby wojenne. Fabryka robiła m.in. dropsy z witaminą C, karmelki i czekoladę dla Wehrmachtu. Dla obywateli niższej kategorii, tj. dla Polaków, produkowano marmoladę z marchwi, buraków i sacharyny. W 1943 roku w części zakładu uruchomiono produkcję elementów masek gazowych. Zarząd fabryki tworzyli Niemcy, ale w dziale produkcyjnym nadal zatrudniano Polaków, których było około 150. Ich pensje były symboliczne, a racje żywnościowe – niemal głodowe. Polscy robotnicy nie mieli też prawa do urlopów, a wolne od pracy niedziele były rzadkością.

Gdy w 1945 roku pod Poznań dotarły wojska radzieckie, niemieccy zarządcy zniknęli. W obliczu bra-

Witryny sklepu firmowego Goplany przy pl. Wolności 10 (obecnie sklep z tkaninami Merino), 1988 r.

Pakowanie słodczy w Fabryce Czekolady Goplana, 1974 r.

ku nadzoru nad zakładem zabezpieczeniem jego mienia zajęli się pracownicy. Stało się to 2 lutego, gdy trwały jeszcze walki o miasto, ale Jeżyce były już wolne od Niemców. Na szczęście obiekty fabryczne nie ucierpiały w czasie walk, dzięki czemu już kilka dni później, jeszcze bez prądu, ruszyła produkcja karmelków. Cukier do ich produkcji dostarczyło wojsko. Fabryka produkowała też marmoladę, pod koniec lutego ruszył wypiek chleba, a w listopadzie udało się wznowić produkcję pierników i herbatników. 1 stycznia 1946 roku fabrykę znacjonalizowano, nadając jej nazwę Fabryka Czekolady, Cukrów i Keksów

nr 1 „Goplana”. W kolejnych latach raz po raz wchodziła w skład różnych „zjednoczeń” i „zrzeszeń”. Przyłączano do niej różne zakłady cukiernicze z Wielkopolski, a nawet z Lubuskiego. Od 1967 roku działała w strukturach Wielkopolsko-Lubuskich Zakładów Przemysłu Cukierniczego z siedzibą przy ul. św. Wawrzyńca. Była wtedy drugim pod względem wielkości zakładem produkcji „wyrobów cukierniczych trwałych” w Polsce. 28 proc. produkcji przeznaczono na rynek lokalny. Władze wiedziały, że w PRL-u „nie jest kolorowo”, i starały się dosładzać życie obywateli. Z tych względów na początku lat 50. rozpoczęto

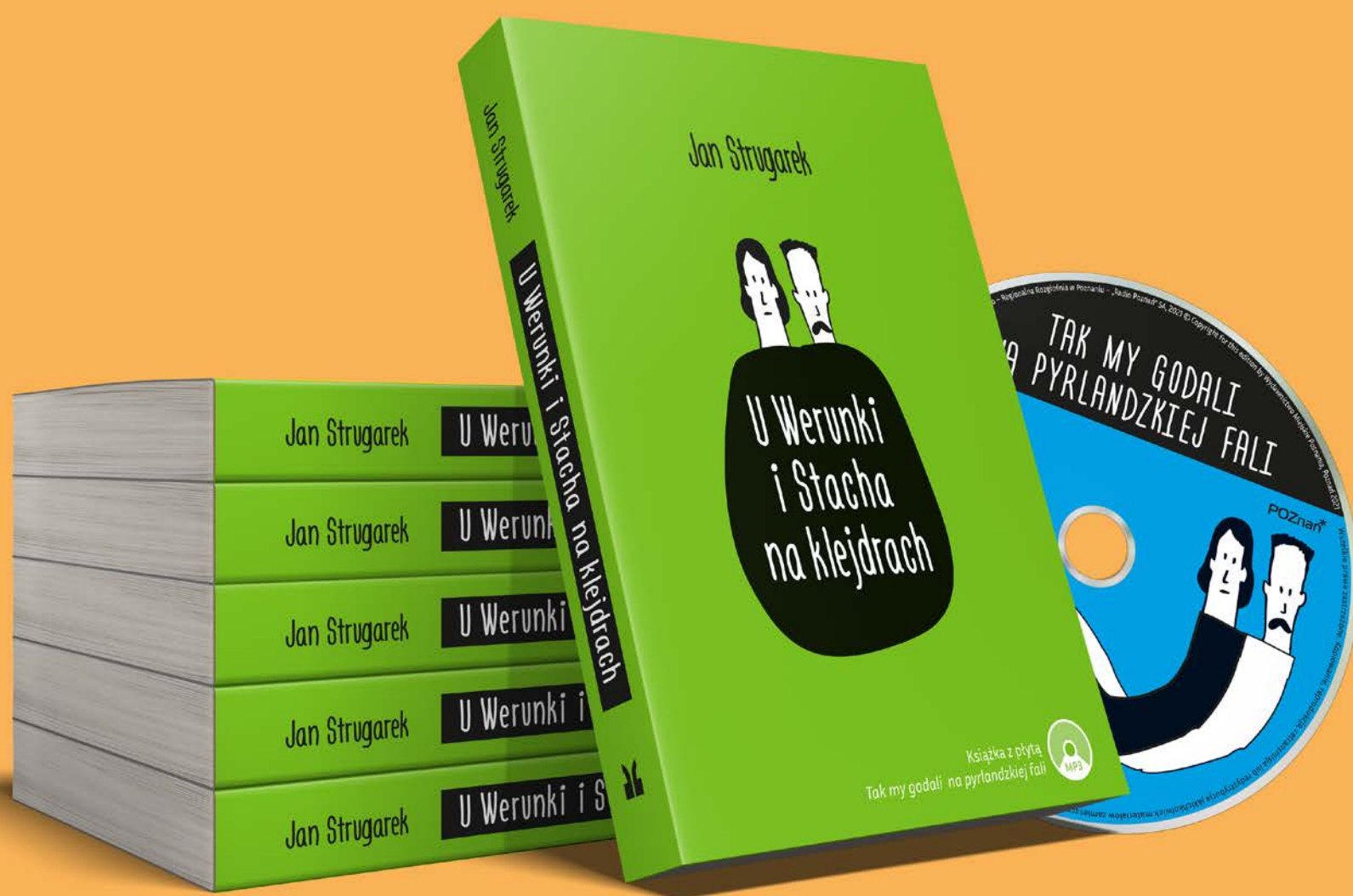
rozbudowę fabryki na Jeżycach. Goplana pozyskała dodatkowe grunty, częściowo drogą wywłaszczeń. Powstały nowe budynki, kupowano nowoczesne maszyny. „Mechanizacja produkcji” stała się faktem, gdy w 1956 roku wyeliminowano ręczne pakowanie herbatników. Pod koniec lat 60. fabryka uruchomiła własne laboratorium badawcze, a zatrudnienie osiągnęło rekordową liczbę 1530 osób. Ze względu na położenie zakładu wielu jego pracowników wzięło udział w antykomunistycznym buncie w Czerwcu '56.

W okresie PRL-u w Goplanie produkowano ponad dwieście gatunków słodczy, m.in. herbatniki „Angielskie”, „Tureckie”, „Koreanki” czy „Węgierki” oraz popularne „Be-Be”. Były wśród nich także wyroby czekoladopodobne i czekolady nadziewane. Pracowników Goplany rewidowano, gdy wychodzili po pracy z zakładu, a poznańskie dzieci marzyły o wycieczce „zawodowca” do Goplany.

Obecnie marka należy do spółki Colian. Produkuje przede wszystkim czekolady, ale także popularne ciastka „Jeżyki” i batony „Grzeški”. Fabryka w Poznaniu działała do końca 2016 roku. Teraz na jej terenie powstaje osiedle mieszkaniowe.

Szymon Mazur

Gwarowe felietony z humorem

Książka z płytą dostępna na stronie sklep.wmposnania.pl i w Centrum Informacji Kulturalnej